

CARLES BELDA i VALLS:

"La connexió entre catalans i occitans crea un espai vital més ampli".

En Carles Belda i Valls és un músic, amb una extensa discografia, que des de l'any 1998 amb diferents grups, s'ha mogut entre variats estils musicals, entre els quals podem citar la música folk i tradicional catalana i occitana. Aquest any 2022 és prevista l'aparició a través del grup Ò.C. BRIGADA INTERNACIONAL d'una antologia de versions de cançons occitanes amb el suggerent títol de "GUIA DE VIATGE PEL CANÇONER OCCITÀ". Igualment és un gran activista en la lluita per la normalització de la llengua catalana i per la difusió de la llengua i la cultura occitanes.

Redacció.- Com arribà Occitània a la teva vida?

Carles Belda.- Ens feien llegir un llibre a l'institut que es deia "Hem nedat a l'estany en lluna plena" d'en Raimon Esplugafreda, on un dels protagonistes s'enamora d'una noia occitana. En acabar de llegir, ens demanaren si sabíem on era Occitània, i només un de la classe coneixia la resposta correcta. A través del llibre, el nostre professor ens explicà què era Occitània.

Anys després, durant una estada a l'Aran vaig començar a descobrir aquesta altra realitat tan propera a nosaltres. Posteriorment, pel meu interès per les nacions sense estat, vaig estudiar sobre les nostres germanes, i sobretot de la nostra bessona Occitània.

R.- Ets un gran intèrpret amb l'acordiò diatònic. Com és aquest instrument musical?

C.B.- Fou el primer acordió dissenyat, als anys 1820, en una sèrie de nous instruments inventats, com l'harmònica, la concertina, el bandoneó. l'acordiò... al centre d'Europa o a Anglaterra. Del diatònic nasqué el cromàtic; tots dos conceptes corresponen al tipus d'escala en què estan dissenyats. Per a entendre'ns, el diatònic si estiguéssim amb un piano, serien les notes blanques. Malgrat ésser l'acordiò original i l'evolució posterior cap al cromàtic, el diatònic no desaparegué i ha continuat utilitzant-se. L'acordiò diatònic acostuma a ésser més petit, amb poc botons i té la lògica de l'harmònica, perquè en tancar i obrir l'acordiò anem generant notes.

R.- I ens tens un que és una peça molt important.

C.B.- Fa trenta anys, l'any 1992, al Mercat dels Encants de Sabadell en vaig trobar un que em costà 12,000 pessetes d'aquella època. Un cop comprat, el problema era conèixer com funcionava. L'acordiò tenia més de seixanta anys. Ara és al museu.

R.- Als anys 1970 es produí l'eclosió de la música folk a tota Europa. Tant a Catalunya com a Occitània, sorgiren diversos grups que recopilaren la tradició musical més tradicional. Com conegueres aquest estil musical?

C.B.- Jo també ho vaig viure, perquè dins la meua família, els meus germans grans, escoltaven música folk. En aquell moment se'n digué la "ripoposta", perquè a Itàlia alguns grups actualitzaven la música tradicional, contemporitzant-la, amb continguts d'actualitat i connectant els pobles, com a una eina útil de cohesió, amb un arrelament molt fort al territori i alhora amb la voluntat de situar-ho en la plena normalitat. Pensem en el grup AL TALL, que va fer el mateix al País Valencià.

Enguany és complicat fer una anàlisi, però som un grup petit de persones que ens hi dediquem i podem viure dignament, i dins del sector existeix molta vitalitat, com ara les ballades de sardanes, les cobles, les colles castelleres i de gegants amb grallers, els grups de rumba... Des del punt de vista nostre, potser el problema no prové tant de la música, sinó del concepte de "catalanitat". Si el nostre mercat com a espai vital s'empetiteix o pateix problemes, que són idèntics en altres àmbits culturals com el cinema o la literatura catalans o el fet mateix d'utilitzar la nostra llengua, també en patirà la nostra música folk.

R.- I la música folk occitana?

C.B.- El meu primer contacte fou amb dos discos que portà una companya de pis, un de MASSILIA SOUND SYSTEM i l'altre de FABULOUS TROBADORS, que els havia passat un professor de francès de l'ALLIANCE FRANÇAISE de Sabadell. Aquests discos em sacsejaren en una època en què jo formava part del grup POMADA i escoltava molta música brasilera i jamaicana. I em vaig adonar que aquell estil de música que m'agradava, podia escoltar-lo en una llengua bessona, i aleshores vaig conèixer la LÍNIA MAGINOT. Ens va agradar totalment i vam enfocar les nostres cançons amb aquestes influències. Vam anar a un concert dels MASSILIA SOUND SYSTEM, i allà vam conèixer LA TALVERA, i progressivament vaig anar coneixent tota aquesta vitalitat musical occitana.

R.- La teua llista de discos és molt àmplia. Amb algun d'ells guardes un record especial?

C.B.- Per a mi fou un punt d'inflexió, pel que he explicat anteriorment, el disc de POMADA de l'any 2000, molt influenciat pels MASSILIA SOUND SYSTEM i els FABULOUS TROBADORS, i que va tenir molta repercussió.

R.- Parlem d'Ò.C. BRIGADA INTERNACIONAL i del nou treball de música occitana.

C.B.- El nom del grup significa O d'Occitània, C de Catalunya, i BRIGADA INTERNACIONAL perquè és un grup on som persones de diferents orígens i diversos grups. Fa deu anys, a

L'Ostal d'Occitània de Tolosa, en Paco Isart i en Marçal Girbau, ens proposaren al grup "EL BELDA I EL CONJUNT BADABADOC" versionar cançons occitanes i ens vam presentar per primera vegada a l'ESTIVADA DE RODÉS.

En aquest nou treball d'Ò.C. BRIGADA INTERNACIONAL, amb en MARC SERRATS, i proposat pel BARNASANTS, ens han ofert versionar temes de la Nova Cançó Occitana. Jo me n'he encarregat del disseny i de la selecció de les cançons, que no s'ha limitat només a la Nova Cançó. En vaig triar tres himnes molt significatius, el "SE CANTA", "LA COPA SANTA" i "LO BOIÈR", que ens situaven en tres moments històrics molt importants d'Occitània, com eren el comtat medieval de Foix, el Felibrisme del segle XIX i els Càtars, respectivament. També hem afegit cançons tradicionals com el "JAN PETIT" o els "CAULETS". I finalment, versions de temes de la Nova Cançó Occitana, amb autors entre d'altres com JACMELINA amb versió d'en RODIN KAUFFMAN, en CLAUDI MARTÍ, en JOAN PAU VERDIÈR, MANS DE BREISH, la ROSSINA DE PÈIRA versionada per l'ALIDÉ SANS, ... I finalment hem incorporat allò que anomenem "seqüeles", cançons posteriors que marquen, amb versions interpretades per altres cantants de cançons més actuals com "PARLA PATOIS" de MASSILIA SOUND SYSTEM o "L'IMMORTÈLA" de NADAU, aconseguint una visió molt completa de la música occitana. Per això hem anomenat el disc amb el nom de "GUIA DE VIATGE PEL CANÇONER OCCITÀ". Una excusa mitjançant la música per a conèixer Occitània.

El disc està acabat des del mes de Juny. Podíem haver-ho produït en una llista de Spotify, però ens semblava que mitjançant aquest sistema, no aconseguíem mostrar el vertader esperit del projecte, la idea de l'existència d'una nació bessona amb qui hem tingut una circulació constant de persones, d'influències culturals... El llibre del pack incorpora una explicació feta per en FERRIOL MACIP en català i en occità, sobre cada cançó, l'origen, la temàtica..., amb un disseny molt acurat.

R.- Què opines de la importància de la música en la normalització lingüística de les llengües "minoritàries"?

C.B. - El documental "UN PENTAGRAMA AL CARRER" mostra precisament aquest poder de la música en la recuperació de la llengua catalana a L'Alguer. Que es cantin les nostres llengües és vital, però en alguns casos pot ésser un mal símptoma, perquè pot esdevenir l'únic àmbit on viu aquella llengua. Hem de vetllar perquè la música no sigui l'únic i últim domini d'ús d'una llengua. Imaginem que en aquestes circumstàncies, la música és com una brasa que pot ajudar a revifar una llengua amb problemes, i la brasa s'ha de mantenir, encara que sigui el darrer bastió.

R.- L'any 2014 reberes el PREMI JOAN COROMINES de la COORDINADORA D'ASSOCIACIONS PER LA LLENGUA pel teu compromís en la normalització del català. Dins de la societat catalana ha tornat a sorgir el debat sobre la salut i el futur del català. Quina és la teva opinió?

C.B.- Tinc dues mirades cap al tema. És molt complicat per les mancances per poder viure en molts àmbits en la nostra llengua, però també intento viure positivament encomanant i gaudint de la llengua. Estem amb unes xifres preocupants, perquè si tenim menys espai per a viure en català, més renúncies es produiran. Hem d'ésser exigents contra les injustícies, i les primeres que hem de denunciar són les que patim nosaltres mateixos. No podem acceptar que anem al metge i no ens comprenquin en la nostra llengua. I els atacs contra la llengua a l'escola, és perquè allà hi ha el gran front de batalla. I a nivell dels diferents territoris, també trobem que semblaria com si la Franja de Ponent, on hi havia el major percentatge de catalanoparlants, hagi desaparegut de l'imaginari col·lectiu, mentre que de la Catalunya del Nord ens provenen algunes notícies d'una certa activitat que ha començat des de fa uns pocs anys. I amb els nostres germans bessons occitans podríem crear un espai vital molt ampli.

R. Esperem amb moltes ganes de gaudir del vostre nou treball amb O.C. BRIGADA INTERNACIONAL, i que continuï aquesta interessant obra discogràfica que ens has ofert.

Francesc Sangar. CAOC.